

5de vergadering

Woensdag 23 september 1998

Aanvang 13.00 uur

Voorzitter: Van Nieuwenhoven

Tegenwoordig zijn 133 leden, te weten:

Van den Akker, Albayrak, Apostolou, Van Ardenne-van der Hoeven, Arib, Augusteijn-Esser, Bakker, Balemans, Balkenende, Barth, Van Beek, Belinfante, Van den Berg, Biesheuvel, Bijleveld-Schouten, Van Blerck-Woerdman, Blok, De Boer, Bolkestein, Van Bommel, Bos, Brood, Van de Camp, De Cloe, Cornielje, Crone, Dankers, Van Dijke, Dijksma, Dijkstal, Dittrich, Van den Doel, Van Dok-van Weele, Duijkers, Duivesteijn, Eisses-Timmerman, Essers, Eurlings, Geluk, Van Gent, Giskes, Gortzak, De Haan, Halsema, Van Heemst, Hermann, Herrebrugh, Hessing, Hillen, Van der Hoek, Hoekema, Van der Hoeven, Hofstra, De Hoop Scheffer, Kalsbeek-Jasperse, Kamp, Kant, Karimi, Klein Molekamp, Van der Knaap, Koenders, Kortram, Kuijper, Lambrechts, Leers, Luchtenveld, Marijnissen, E. Meijer, Melkert, Middel, Van Middelkoop, De Milliano, Nicolaï, Niederer, Van Nieuwenhoven, Noorman-den Uyl, Oedayraj Singh Varma, Oplaat, Örgü, Oudkerk, Van Oven, Passtoors, Patijn, Poppe, Rabbae, Ravestein, Rehwinkel, Reitsma, Remak, Rietkerk, Rijpstra, Rosenmöller, Ross-van Dorp, Rouvoet, Santi, Scheltema-de Nie, Schimmel, Schreijer-Pierik, Schutte, Smits, Spoelman, Van der Staaij, Van der Steenhoven, Stellingwerf, Stroeken, Swildens-Rozendaal, Terpstra, Timmermans, Udo, Ter Veer, Te Veldhuis, Vendrik, Verbugt, Verburg, Verhagen, Visser-van Doorn, Van der Vlies, Van Vliet, Voorhoeve, M.B. Vos, O.P.G. Vos, Voûte-Droste, Waalkens, Wagenaar, Van Walsem, Weekers, Weisglas, Van Wijmen, De

Wit, Witteveen-Hevinga, Van Zijl, Zijlstra en Van Zuijlen,

en mevrouw Adelmund, staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Bussemaker en Atsma, wegens bezigheden elders;

Valk, wegens verblijf buitenslands.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, vast te stellen dat voorzover het deze Kamer betreft, instemming is verkregen met de ontwerpbesluiten Unieverdrag, toegezonden bij brieven 23490, nrs. 103 en 104.

Ik stel verder voor, de stukken 23490, nrs. 100 t/m 104 voor kennisgeving aan te nemen.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Op verzoek van de

CDA-fractie benoem ik in de vaste commissie voor Defensie het lid Van der Knaap tot lid in plaats van het lid Visser-van Doorn.

Het woord is aan de heer Rabbae.

De heer **Rabbae** (GroenLinks): Voorzitter! Via u wil ik de staatssecretaris van Justitie vragen of deze bereid is ons een brief te doen toekomen over de problematiek van de opvang van asielzoekers. Dit aspect dreigt een explosief karakter te krijgen als wij niet vroegtijdig komen met maatregelen. Wil hij in zijn brief ingaan op de volgende aspecten?

De **voorzitter**: Het kan dat de noodzaak aanwezig is om daar een aparte brief over te vragen. Maar is het onmogelijk om dat te doen via feitelijke vragen bij de behandeling van de begroting van Justitie?

De heer **Rabbae** (GroenLinks): Liever eerder, omdat het een acuut probleem is. Afhankelijk van de brief van de staatssecretaris van Justitie kunnen wij deze zaak eventueel laten rusten tot de behandeling van de justitiebegroting, dan wel hierover spoedig een debat voeren.

De **voorzitter**: Oké. Gaat u verder.

De heer **Rabbae** (GroenLinks): Ik vraag de staatssecretaris van Justitie of hij het een deel van de oplossing vindt als mensen die drie jaar wachten in een asielzoekerscentrum, een verblijfsstatus krijgen. Verder vraag ik hem wat hij vindt van de zogenaamde zelfarrangementen, waarbij asielzoekers zelf op zoek gaan naar huisvesting. Wij krijgen veel signalen dat dit leidt tot veel problemen in de praktijk. Vindt de

Voorzitter

staatssecretaris dat dit arrangement is omgeven met voldoende waarborgen, zodat de asielzoekers en hun kinderen niet in de problemen komen?

De heer **Cornielje** (VVD): Voorzitter! Wij willen natuurlijk ook graag een reactie van de minister daarop, maar via feitelijke vragen van collega Henk Kamp hebben wij dat punt vanmorgen al aan de orde gesteld. Misschien kunnen deze vragen daarbij worden gevoegd.

De heer **Van Oven** (PvdA): Voorzitter! De PvdA-fractie heeft geen bezwaar tegen het stellen van vragen. Maar de vaste commissie voor Justitie heeft vanmiddag een procedurevergadering. Dat is de aangewezen plek voor deze vragen.

De **voorzitter**: Dat ben ik met de heer Van Oven eens. Ik stel de Kamer daarom voor, het daarheen te leiden dat dit punt in de vaste commissie voor Justitie wordt besproken, waarna een procedure wordt vastgesteld. Dat betekent dat ik even niet in kan gaan op het voorstel van de heer Rabbae.

De heer **Rabbae** (GroenLinks): Voorzitter! Ik heb daar geen problemen mee. Ik was even vergeten dat de vaste commissie vanmiddag vergadert.

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met de verruiming van de bijdrageregeling voor het leerlingenvervoer (25798).**

De algemene beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **De Cloe** (PvdA): Voorzitter! De behandeling van dit wetsvoorstel vraagt om een terugblik. Ik geef die voor een deel weer, want hij is veel te lang om helemaal langs te lopen. Ik neem 1992 als vertrekpunt. Toen heeft de PvdA-fractie er bij de tussentijdse evaluatie van de Wet leerlingenvervoer al op gewezen dat er serieus moest worden gekeken naar de invoering van een zoge-

naamd drempelbedrag voor leerlingen uit het basis-, LOM- en MLK-onderwijs. Later, tijdens de bespreking van de eindevaluatie in 1995 werd duidelijk dat de gemeenten ongeveer 25 mln. tekortkwamen bij de uitvoering van de Wet leerlingenvervoer. De toenmalige staatssecretaris wilde echter van geen verandering van de wet weten. Zij was ook niet bereid om de gemeenten via het Gemeentefonds met een donatie tegemoet te komen. In de Kamer bestond toen wel enige steun voor de gedachte om zo'n drempelbedrag in te voeren. Dan zouden ouders in het vervolg de eerste kilometers zelf moeten betalen.

Tot nu toe is de regeling dat ouders pas na een bepaalde kilometergrens recht hebben op een vergoeding van de gemaakte kosten. Dat kan vreemd uitpakken als ouders bijvoorbeeld op 5,9 km afstand van de school wonen, terwijl de gemeente een grens van 6 km hanteert. Deze ouders moeten alle vervoerskosten zelf betalen, maar de ouders van kinderen die naar dezelfde school gaan en 150 meter verder wonen, krijgen de kosten volledig vergoed, minus de eigen bijdrage van f 240. Vooral uit rechtvaardigheidsoverwegingen is een drempelbedrag daarom te verantwoorden, ook naar de ouders toe. Bovendien zou de eigen bijdrage aan de vervoersregeling kunnen vervallen. Dat speelde ook in de discussie. Dat is het bedrag van f 240.

Na veel heen en weer gepraat tussen de vorige staatssecretaris en de VNG werd op een gegeven moment het voorstel gedaan om een drempelbedrag in te voeren en een inkomensafhankelijke bijdrage. Een en ander zou niet kunnen worden gecombineerd, dus niet én een drempelbedrag én een inkomensafhankelijke bijdrage. Met dat voorstel was de Kamer het echter weer niet eens. Vooral het voorstel om een inkomensafhankelijke bijdrage te vragen, kon niet rekenen op veel draagvlak. Toen zei de staatssecretaris dat er dan niets zou worden gedaan.

Ik heb vervolgens op 30 november 1995 schriftelijke vragen gesteld. Daarin vroeg ik waarom wij niet konden overgaan tot alleen de invoering van het drempelbedrag voor de leerlingen in het basis-, LOM- en MLK-onderwijs en een en

ander daartoe te beperken. Toen antwoordde de staatssecretaris dat daarvoor, ook voor dat bredere pakket, op dat moment onvoldoende draagvlak aanwezig was. Vervolgens is de Kamer opnieuw gaan praten en overleggen. De staatssecretaris was op een gegeven moment bereid om de regeling met betrekking tot het drempelbedrag toch in te voeren. Dat is het voorliggende voorstel.

Met de invoering van een drempelbedrag vervalt de verplichte eigen bijdrage voor de inkomens boven de f 38.000. Het wetsvoorstel bevat echter ook nog een aantal elementen dat verdergaat. Zo is de inkomensvrijstelling verlaagd van f 38.000 naar 110% van het minimumloon. Als je dat omrekent in geld, dan is dat een bedrag van f 33.000. Het enige motief daarvoor dat ik in de toelichting op het wetsvoorstel heb kunnen ontdekken, is dat dan meer gezinnen dan thans het geval is, een bijdrage in de vervoerskosten gaan leveren. Zo ken ik er nog wel een paar. Dat aantal zou nog groter worden als je het bedrag nog meer verlaagt. Ik kan mij zelfs herinneren dat het minimumloon ook nog wel eens in een voorstel is genoemd. Het lijkt mij echter volstrekt helder dat de PvdA geen fluit voelt voor die verlaging. De fractie vindt de bestaande vrijstelling voor de laagste inkomens prima. Wij willen die niet nog eens met f 5000 verlagen. Collega Lambrechts en ik hebben op dat punt een amendement ingediend. Wij stellen daarin voor de bestaande regeling te handhaven. Ik merk er nog twee dingen bij op. De heer Van der Vlies heeft een amendement ingediend dat dezelfde bedoeling heeft, maar een andere uitwerking. Verder wijs ik erop dat het amendement dat wij ingediend hadden, vandaag nog is veranderd, omdat ik vanuit het ministerie het signaal kreeg dat het niet f 38.000 zou moeten zijn maar f 39.000. Dat is het bedrag dat nu vastgesteld is voor het lopende schooljaar. Ik had de vorige week al geïnformeerd of het f 38.000 moest zijn; dat werd mij toen verzekerd. Gelukkig is het nu op tijd gecorrigeerd in f 39.000. De verandering die in het wetsvoorstel zit, de verlaging naar f 33.000, is in de eerdere discussie in ieder geval niet door de Partij van de Arbeid ingebracht. Wij hebben toen ook niet gesteld dat wij dat aspect zouden steunen. Het betreft hier in feite toch